Eduskunnan ympäristövaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ympäristönsuojelu- ja vesiasioiden käsittelystä aluehallintovirastossa annetun lain muuttamisesta (HE 196/2024 vp)

Yleistä kuntanäkökulmasta

Nyt esitetty, EU:n kriittisten raaka-aineiden asetukseen liittyvä, menettelyä ja toimivaltaa koskeva lainsäädäntö koskee kuntien lupaviranomaisista lähinnä rakentamisen lupia myöntävän rakennusvalvontaviranomaisen sekä mahdollisesti kierrätyshankkeissa ympäristölupia ja viranomaishyväksyntiä myöntävän ympäristönsuojeluviranomaisen prosesseja. Kunnat voivat olla myös osallisia muiden viranomaisten menettelyissä.

Esityksessä on arvioitu, että toimivaltaisiin lupaviranomaisiin kohdistuvat vaikutukset liittyvät tietojen välittämiseen yhteyspisteviranomaiselle sekä lupamenettelyjen määräaikojen noudattamiseen ja hankkeiden aikataulujen suunnitteluun osallistumiseen. Hankkeita ei ole kovin suurta määrää vuosittain. Viranomaisvaikutuksia ei ole arvioitu merkittäviksi.

Kriittisten raaka-aineiden hankkeiden sekä niitä koskevan sääntelyn merkityksen jatkossa kasvaessa, myös tilanne kuntien ja kuntaviranomaisten osalta tulevaisuudessa voi muuttua.

Sähköinen järjestelmä ja käsittelyvaihetiedot

Luvat ja valvonta -palvelusta on tarkoituksena kehittää kattava lupien digitaalinen hakukanava, jonka kautta hakemukset ohjautuvat kustakin luvasta vastaavalle viranomaiselle ja sen tietojärjestelmiin. Kyseistä palvelua on esityksen mukaan tarkoitus hyödyntää myös kriittisten raaka-aineiden asetuksen mukaisessa seurannassa, viranomaisten välisessä tiedonvälityksessä ja asioinnissa.

CC BY

Suomen Kuntaliitto
www.kuntaliitto.fi
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
www.kommunforbundet.fi
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi

Kuntaliitto pitää tärkeänä, että Luvat ja valvonta -palvelun rajapintaratkaisujen kehittäminen ja toteuttaminen myös kuntien järjestelmiin järjestetään ja rahoitetaan. Luvat ja valvonta -hankkeen aiemmissa vaiheissa ratkaisuja (mm. integraatioita) ei ole saatu toteutettua kuntien kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Haasteita on kuvattu ainakin Luvat ja valvonta -hankkeen väliarviointi -raportissa (31.8.2022), jossa on työ- ja elinkeinoministeriön toimeksiannosta toteutetun arvioinnin tulokset.

Jos esimerkiksi käsittelyvaihetietoja joudutaan välittämään manuaalisesti esimerkiksi sähköpostilla tai kirjautumalla erilliseen portaaliin syöttämään tietoja, aiheutuu siitä työtaakkaa kunnan viranomaisille verrattuna siihen, että tiedot välittyisivät sujuvasti tietojärjestelmästä toiseen.

Muuta

EU:n kriittisten raaka-aineiden asetuksen 7 artiklan mukaan hanketta ei voi tunnustaa strategiseksi hankkeeksi, jos jäsenvaltio, jonka aluetta ehdotettu hanke koskee, vastustaa hanketta.

Asetus tunnistaa paikallisyhteisöt ja -viranomaiset toimijoina ja on tärkeää, että Suomen kantaa muodostettaessa kuullaan hankkeen vaikutusalueen kuntia.

Kuntaliitto on aiemmin tuonut esiin, että voisi olla tarpeen harkita sääntelyä menettelystä, jossa Suomen kannan muodostus kriittisen raaka-ainehankkeen tunnustamisesta strategiseksi hankkeeksi tapahtuu.

SUOMEN KUNTALIITTO

Minna Mättö
juristi

Suomen Kuntaliitto
www.kuntaliitto.fi
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
www.kommunforbundet.fi
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi